

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Ecologische quickscan

Grebbedijk 36 te Wageningen

Sloop en nieuwbouw woning

Datum: 8 september 2020

Titel	Ecolgische quickscan Grebbedijk 36 te Wageningen
Betreft	Ecologische quickscan
Locatie	Grebbedijk 36 6702 PC Wageningen
Uitvoering	R. Harleman, K. Wegerif, Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179 8171 NS Vaassen
Contactpersoon	Dhr. R. Harleman harleman@ruimtevooradvies.nl - 06 3971 3509
Opdrachtgever	Klutman Projectmanagement
Datum	08-09-2020
Status	Versie 1.0

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
1.4	Kwaliteitsborg	
2	Resultaten beschermde flora en fauna	7
2.1	Vaatplanten	
2.2	Broedvogels	
2.3	Vleermuizen	
2.4	Grondgebonden zoogdieren	
2.5	Overige soorten	
3	Effecten en aanbevelingen	13
3.1	Vaatplanten	
3.2	Broedvogels	
3.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
3.6	Algemeen	
4	Gebiedsbescherming	15
4.1	Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone	
4.2	Natura 2000	
5	Conclusies	18
5.1	Overzicht van de bevindingen	
5.2	Conclusies en aanbevelingen	
6	Wettelijk kader	20
6.1	Inleiding	
6.2	Gebiedsbescherming	
6.3	Soorten bescherming	
6.4	Rode lijsten	

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de initiatiefnemer voerde Ruimte voor Advies een ecologische quickscan uit op het erf gelegen aan de Grebbedijk 36 te Wageningen (gemeente Wageningen). De initiatiefnemer heeft het voornemen om de huidige woning op locatie te slopen. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming, onderdelen 'soortenbescherming' en 'gebiedsbescherming'. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van en effecten op beschermde flora en fauna. Naast de soortbescherming is een beoordeling gemaakt van de gebiedsbescherming. In dat kader is een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De locatie is gelegen aan de Grebbedijk 36 in het buitengebied van Wageningen. Het plangebied is gelegen ten zuidwesten van de stad Wageningen. Het erf is gelegen aan de dijk, in het agrarisch gebied en is omringd door agrarische graspercelen, maislanden en boerderijen. Op het erf staat een woonboerderij en drie ligboxenstallen. Het voornemen bestaat om de bestaande woning te slopen. Hiervoor in de plaats wordt een nieuwe woning gebouwd die enkele meters van de ligboxenstal zal worden gerealiseerd. De huidige woning is bestaat uit bakstenen muren met luchtpouw en een pannendak. Rondom de gevel zijn enkele vuurdoorn en rozenstruiken aanwezig. Rondom de woning is grind met enkele borders aanwezig. De ligboxenstallen op het erf blijven behouden. Alle ingrepen vallen onder de noemer "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting".

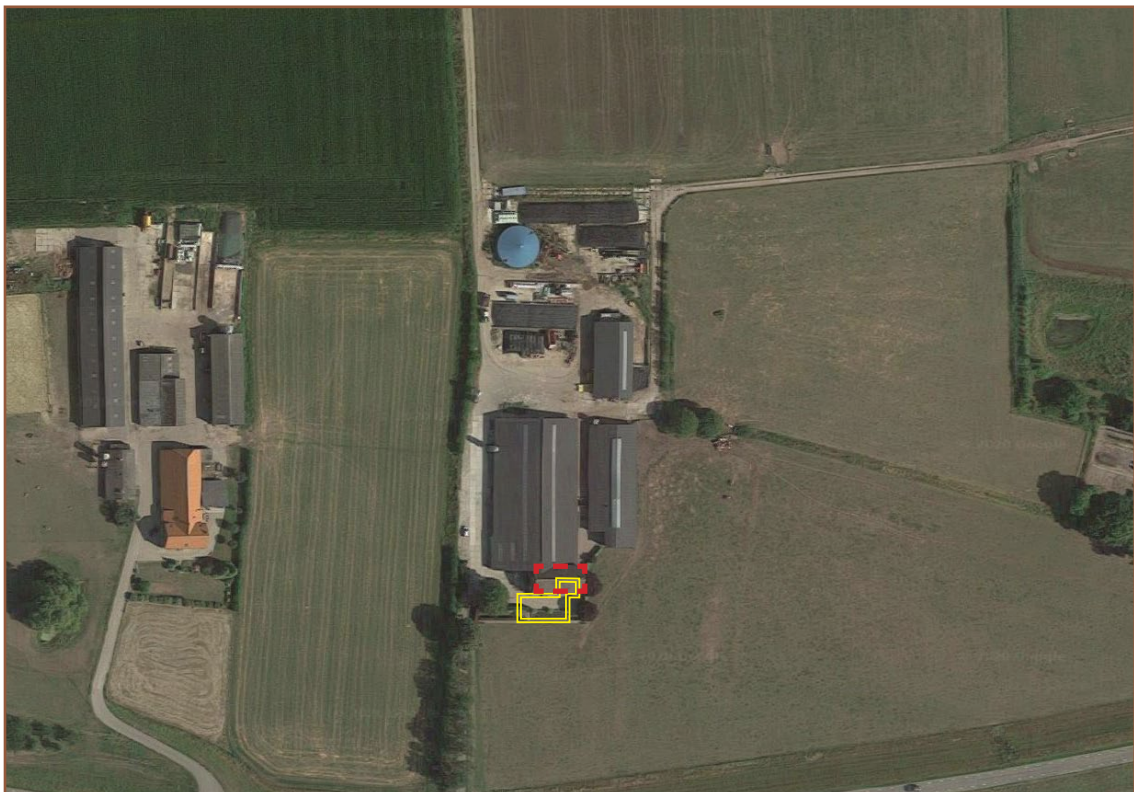
1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 27 augustus (19.00-21.00) 2020 bezocht door R. Harleman, natuur- en landschapsdeskundige van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (zoals huismus, vleermuizen, uilen en marters). Het locatiebezoek is onder bewolkte omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 16 °C en matige wind, ZO 2-3 Bft.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeenten, provincies en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afbeelding 1.1: Te slopen woning (rode stippellijn) aan Grebbedijk 36 te Wageningen. Met geel kader is de locatie van de nieuw te bouwen woning weergegeven. Bron ondergrond: Aerodata International Surveys, GoogleMaps2020

Afbeelding 1.2: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Wageningen, Rhenen, Kasteren en Opheusden.

2

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten binnen het plangebied in NDFF. Wél zijn waarnemingen bekend op de Grebbedijk van de Engelse Alant op ca. 320 meter ten westen van het plangebied. Het wordt niet verwacht dat de soort voorkomt binnen het plangebied gezien de hoeveelheid verharding en de specifieke eisen die de soort stelt aan zijn omgeving. Gezien de hoeveelheid verharding en het intensieve gebruik van de graslanden wordt het niet verwacht dat beschermde of bijzondere vaatplanten voorkomen binnen het plangebied. De gevels van de woning bevatten geen beschermde vaatplanten. De gevels zijn begroeid met culturele soorten, rozenstruiken en vuurdoorn. Aanwezigheid van beschermde vaatplanten op het perceel is gezien bovenstaande uitgesloten.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt. Ook andere onderdelen van de leefomgeving van belang voor het functioneren van een jaarrond beschermde nestplaats zijn beschermd. Denk hierbij aan jachtgebied van uilen en roofvogels of schuil- en slaapplekken van huismussen zoals dichte struiken.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Tijdens het veldbezoek is met name gelet op fysieke aanwezigheid van huismussen en de bebouwing is geïnspecteerd op geschiktheid als broedlocatie voor huismussen. In NDFF is een waarneming bekend uit 2020 op het erf van nest-indicerend gedrag. Tijdens het veldbezoek waren veel huismussen aanwezig binnen het plangebied (30 - 40 ex.). De huismussen zijn gevestigd in de westelijke ligboxenstal. Tijdens het veldbezoek zijn in de stal minimaal 12 broedlocaties van de soort vastgesteld. Ook zijn er nesten aanwezig tegen de muur die de stal met de woning verbindt. Deze muur blijft echter behouden, ook de overige nestlocatie in de ligboxenstal blijven behouden. De te slopen woning is uitgebreid onderzocht op de aanwezigheid van geschikte broedlocaties, deze zijn niet vastgesteld. De woning bevat weliswaar een pannendak maar deze is voorzien van vogelvides waardoor huismussen niet onder de pannen kunnen treden en deze kunnen gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn meerder pannen opgelicht om de aanwezigheid van nestmateriaal te controleren, deze is niet aanwezig. Wel is te zien dat voorheen huismussen de eerste pannenrij gebruikten als nestlocatie, er waren vele uitwerpselen aanwezig. Hedendaags is door de vogelvides het voor huismussen niet mogelijk om onder de eerste pannen te treden. De bovenste nokpannen zijn afgesloten doormiddel van cement waardoor ook deze ontoegankelijk zijn voor vogels. Het huis is dus ongeschikt voor huismussen om te dienen als jaarrond beschermde verblijfplaats.

Gezien de ligging in het agrarisch gebied wordt het niet verwacht dat gierzwaluwen de bebouwing gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Nesten van de boerenzwaluw of huiszwaluw zijn niet waargenomen binnen het plangebied. Wel zijn de soorten waargenomen maar nesten aan de woning zijn niet vastgesteld. Het is mogelijk dat de soort broedt in één van de stallen binnen het plangebied, deze blijven echter gehandhaafd.

De woning is ongeschikt voor overige jaarrond beschermde soorten zoals, steenuil, kerkuil of roofvogels. Er ontbreken uilenkasten en openingen die geschikt zijn om de woning binnen te treden en te gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Het plangebied is gezien de ligging en de type bebouwing niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor overige vogels met jaarrond beschermde nesten.

Overige broedvogels

De woning is ontoegankelijk voor broedvogels, zoals spreeuw, witte kwikstaart of zwarte roodstaart. De kopgevels en schoorstenen zijn dichtgezet met gaas en beton waardoor geschikte openingen voor broedvogels ontbreken in de woning. De gevelbegroeiing (vuurdoornhagen), hagen en bomen op het erf zijn geschikt als broedlocatie voor algemene zangvogels, zoals winterkoning, roodborst, merel, putter, koolmees en houtduif. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook veel merels waargenomen ten zuiden van de woning.

Tijdens het broedseizoen is de kans op broedgevallen aanzienlijk. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode 15 maart tot 15 juli gehanteerd omdat de kans op broedgevallen van veel soorten dan groot is, maar het kan afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden ook korter of langer duren. Bepalend is de vraag of er sprake is van een broedgeval; zolang het nest bezet is, geldt dat het betreffende nest niet mag worden verstoord. Het is niet mogelijk om ontheffing voor het verstoren of vernielen van bezette nesten te krijgen.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd. Uit de omgeving van het plangebied zijn vanuit de NDFF een aantal waarnemingen bekend van vleermuizen. Zo zijn in de omgeving van het plangebied de baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis waargenomen. De waarnemingen zijn bekend langs de Grebbedijk en de uiterwaarde van de Nederrijn (De Blauwe Kamer). Binnen het plangebied en aan de noordzijde van het erf zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen.

Verblijfplaatsen

Een aantal in Nederland voorkomende vleermuissoorten wordt voornamelijk in gebouwen aangetroffen. Een voorwaarde is dat er geschikte, toegankelijke ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. De oude potstal beschikt over een pannendak zonder dakbeschot, hierdoor is het dak ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. De stal bevat niet over een luchtpouw die vleermuizen kunnen gebruiken als verblijfplaats. Vleermuizen kunnen de stal betreden en gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats echter is de stal aan de binnenzijde niet donker en tochtvrij en dus ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats.

Tijdens het locatiebezoek is de te slopen woning uitgebreid geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen, zoals toegankelijke spouwen, ruimtes achter daklijsten, betimmeringen etcetera. Het te slopen dak bevat welliswaar een pannendak en luchtsponw echter ontbreken er geschikte openingen waardoor vleermuizen de luchtsponw kunnen bereiken. De woning bevat geen open stootvoegen waardoor vleermuizen de woning kunnen binnentreden. Ook sluiten de windveren naadloos aan op de gevel en overige boegdelen. De gevelpannen sluiten naadloos aan op de de panlat waardoor vleermuizen niet onder de pannen kunnen treden en deze ruimte kunnen gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Vaak wordt gezien dat vleermuizen de sponw van de woning betreden door de nokpan. Dit is echter bij deze woning niet mogelijk doordat de nokpannen vast gemetseld zijn boven op het pannendak. De ruimte die normaal gesproken aanwezig is onder de nokpan is hier gevuld met beton. De aanhechting van de woning en ligboxenstal is voorzien van loden flappen. De overgang van de betonnen pannen en de loden flappen zijn dichtgezet met vogelvides waardoor deze ook ontoegankelijk is voor vleermuizen. Gezien de ontoegankelijkheid van de woning wordt het niet verwacht dat vleermuizen de woning gebruiken als vaste rust- en verblijfplaatsen. Binnen het plangebied zijn geen bomen gevestigd met geschikte holtes die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen.

Foerageergebied en vliegroutes

Het erf als geheel is geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Het is aannemelijk dat vleermuizen er ook daadwerkelijk in kleine aantallen foerageren. Zeker langs de houtopstanden rondom het erf wordt vrijwel zeker gefoerageerd door vleermuizen. Van essentieel foerageergebied is geen sprake aangezien er veel foerageergebied in de directe omgeving voorhanden is in de vorm van andere erven, bomenrijen, de uiterwaarden en smalle watergangen.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, wild, insecteneters en marters. Bunzing, das, steenmarter en wezel genieten allen bescherming zoals genoemd in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. In de omgeving van het plangebied zijn een aantal waarnemingen bekend van bever, bosmuis, damhert, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn en ree, rosse woelmuis, veldmuis en vos. Op voorhand wordt van de streng beschermde soorten voornamelijk de steenmarter verwacht in de te slopen woning. Echter is de woning ontoegankelijk voor de steenmarter waardoor de soort de woning niet kan gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Dit geldt ook voor overige marterachtigen zoals wezel, hermelijn of bunzing. Geschikte openingen en geschikte potentiële verblijfplaatsen ontbreken. Het erf is geheel inspecteerbaar en zijn uitgebreid gecontroleerd. Er zijn geen sporen (prooi-resten, latrines, krabsporen) aangetroffen, ook zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen van marterachtigen. Het wordt daarom niet verwacht dat de bebouwing in gebruik is door marterachtigen.

De bever is op relatieve korte afstand waargenomen, 100 meter ten zuidoosten van de woning. De bever is gevestigd in De Blauwe Kamer. Het plangebied heeft met zekerheid geen functie voor de soort. De graspercelen rondom de woning zijn geschikte foerageergebieden voor vos, ree, damhert, konijn en haas. Deze percelen blijven echter behouden.

Algemene kleine zoogdiersoorten zoals veldmuis, bosmuis, huismuis, huisspitsmuis, bruine rat komen vrijwel zeker voor binnen het onderzoeksgebied. Echter is de woning op veel plekken niet toegankelijk voor kleine zoogdieren. Veel plekken zijn dichtgezet en afgeschermd voor fauna. Ten tijden van het veldbezoek was het raam open die toegang biedt naar de kelder. Deze kelder is geschikt als verblijfplaats voor huismuis of bruine rat. Echter gaf de bewoner aan dat het raam normaal gesproken gesloten is. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen of ze zijn geheel niet beschermd. De begroeide terreindelen binnen het plangebied en op het naastgelegen erf zijn daarnaast geschikt voor egel. Ook de egel staat op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

2.5 Overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden)

Oppervlaktewater ontbreekt op het erf. Er is derhalve geen leefgebied voor vissen en voortplantingswater van amfibieën aanwezig. Het erf is in beperkte mate geschikt als landhabitat voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Het erf is ongeschikt als leef- en foerageergebied voor reptielen. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van overige beschermde ongewervelden (libellen, dagvlinders, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten.

Afb. 2.1: De te slopen woning op het erf. De woning is ongeschikt voor huismussen, vleermuizen en andere beschermde soorten. De woning is ook veel plaatsen ontoegankelijk door vogelvides, beton en het ontbreken van openingen. De gevels van de woning zijn begroeid met vuurdoornhagen. Deze zijn geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels. Door de grote hoeveelheid (half) verharding en het intensieve gebruik van het terrein is het voorkomen van beschermde vaatplanten uitgesloten.

Afb. 2.2: De woning bevat een pannendak dat in eerste instantie geschikt is voor huismussen. Echter is door het aanbrengen van vogelvides het dak ontoegankelijk voor huismussen en dus ongeschikt.

Afb. 2.3: Onder de pannen zijn wel oude sporen aanwezig van huismussen zoals uitwerpselen. Hedendaags zijn geen mogelijkheden voor huismussen aanwezig.

Afb. 2.4: De schoorstenen van de woning zijn dichtgezet met gaas waardoor broedvogels deze niet kunnen gebruiken als broedplaats.

Afb. 2.5: De nokpannen zijn aangebracht met cement waardoor geschiktte openingen voor vleermuizen om de spouw binnen te treden ontbreken.

Afb. 2.6: De windveren sluiten naadloos aan op de gevel waardoor er geen openingen aanwezig zijn waardoor vleermuizen de spouw van de woning niet kan bereiken en gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats.

Afb. 2.7: Ook bij het uiteinde van de windveer is geen opening aanwezig die geschikt zijn voor vleermuizen om de woning binnen te treden.

Afb. 2.8: De gevelpannen sluiten aan bij panlat waardoor ook geen ruitmes ontbreken voor vleermuizen om onder de pannen te kruipen. Daarnaast is aan zijkant vogelvides bevestigd.

Afb. 2.9: Door het openstaande raampje kunnen kleine zoogdieren zoals huismuis en bruine rat de kelder bereiken gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Echter is deze normaal gesproken gesloten en geldt voor deze soorten een vrijstelling.

3

EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

3.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Effecten op beschermde planten zijn uitgesloten, nader onderzoek is niet nodig.

3.2 Broedvogels

De woning is voor huismussen ontoegankelijk door het gebruik van vogelvides en cement. Door de ontoegankelijkheid is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van huismussen uitgesloten. Nader onderzoek en het aanvragen van ontheffing is voor wat betreft huismussen niet nodig. Negatieve effecten worden niet verwacht. Aan de muur van de woning tussen de stal en de woning zijn wel enkele huismussennesten gevestigd. De voornemen bestaat om deze muur te handhaven. Dit is ook noodzakelijk om negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van de huismus en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Voor overige vogelsoorten met jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen heeft het erf geen functie en zijn effecten eveneens uitgesloten. Zo zijn er geen mogelijke nestplaatsen voor uilen zoals nestkasten of gebruikssporen van boeren-, en huiszwaluw aan de bebouwing aangetroffen.

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels zoals zanglijster, winterkoning, roodborst, witte kwikstaart, zwarte roodstaart en merel mogelijk op het terrein. Sloopwerkzaamheden kunnen tijdens het broedseizoen leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogel. Broedgevallen kunnen zich in opgaande begroeiing (bomen, struiken) voordoen. Het is van belang om mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of tijdig preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Mogelijke maatregelen zijn het in de winterperiode sterk terugsnijden van opgaande beplanting en ruigtes, het ontoegankelijk maken van bebouwing of juist het verwijderen van dakbedekking. Dit om te voorkomen dat onbedoeld verbodsbepalingen ten aanzien van deze soortgroepen overtreden worden.

Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode 15 maart tot 15 juli gehanteerd omdat de kans op broedgevallen van veel soorten dan groot is, maar het kan afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden ook korter of langer duren. Bepalend is de vraag of er sprake is van een broedgeval; zolang het nest bezet is, geldt dat het betreffende nest niet mag worden verstoord. Ontheffing is niet mogelijk.

3.3 Vleermuizen

Effectbeoordeling vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen

De te slopen woning is ongeschikt voor vleermuizen om te gebruiken als vast rust- en verblijfplaats. Door het ontbreken van openingen, kieren en andere mogelijkheden om onder de dakpan of in de luchtpouw te treden is het uit te sluiten dat vleermuizen de woning gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Negatieve effecten op vleermuizen worden daarom niet verwacht en is nader onderzoek naar het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen ook niet aan de orde.

Effectenbeoordeling essentieel foerageergebied en vaste vliegroute van vleermuizen

Het erf is geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Het is aannemelijk dat vleermuizen er ook daadwerkelijk foerageren. Van essentieel foerageergebied is op voorhand geen sprake door de beperkte afmetingen van het plangebied en de vele alternatieven in de omgeving. Van een vliegroute is met zekerheid geen sprake op en rondom het erf. Er is geen aan een gesloten lijnvormige beplanting aanwezig. Wel dient tijdens de werkzaamheden vanuit de zorgplicht rekening te worden gehouden met lichtverstoring tijdens de werkzaamheden. Werken tijdens de nachtelijke uren kan door het gebruik van bouwverlichting verstrend werken op vleermuizen. Negatieve effecten door lichtverstoring zijn te voorkomen door in de periode maart - december geen werkzaamheden uit te voeren tussen zonsondergang en zonsopkomst en in deze periode geen bouwlampen of beveiligingslampen te gebruiken. Een alternatief is om uitsluitend "vleermuisvriendelijke" verlichting toe te passen, zogenaamde amberkleurige *batlampen* met een voor vleermuizen minder verstrend lichtfrequentie waarbij de hoogte beperkt wordt tot maximaal 3 meter en uitstraling naar boven toe voorkomen wordt met behulp van afschermende armaturen. In de periode december - maart zijn vleermuizen normaal gesproken in winterrust en is het ten aanzien van vleermuizen niet nodig om een aangepast verlichtingsregime te voeren. Wanneer lichtverstoring voorkomen wordt zijn negatieve effecten op vleermuizen en met name foerageergebieden en vliegroutes uitgesloten.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

De woning is ongeschikt als verblijfplaats voor marterachtigen en andere zoogdieren. Openingen waardoor zoogdieren de woning kunnen bereiken ontbreken. Negatieve effecten op marterachtigen worden dan ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen zoals nader onderzoek is derhalve niet nodig.

Op de planlocatie worden verder uitsluitend kleine, algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen op beperkte schaal tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels van muizen en insecteneters. Omdat voor de te verwachten soorten een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt.

3.5 Overige soorten (vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden)

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Het terrein is hooguit (beperkt) geschikt als landhabitat (foerageergebied, schuilplek) voor enkele algemene amfibieënsoorten (bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander). Voor de te verwachten algemene amfibieënsoorten heeft de provincie Gelderland een vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend. De overige soorten die voor kunnen komen zijn niet beschermd. Zoals voor alle soorten, beschermd of niet, geldt ook hier de algemene zorgplicht.

4

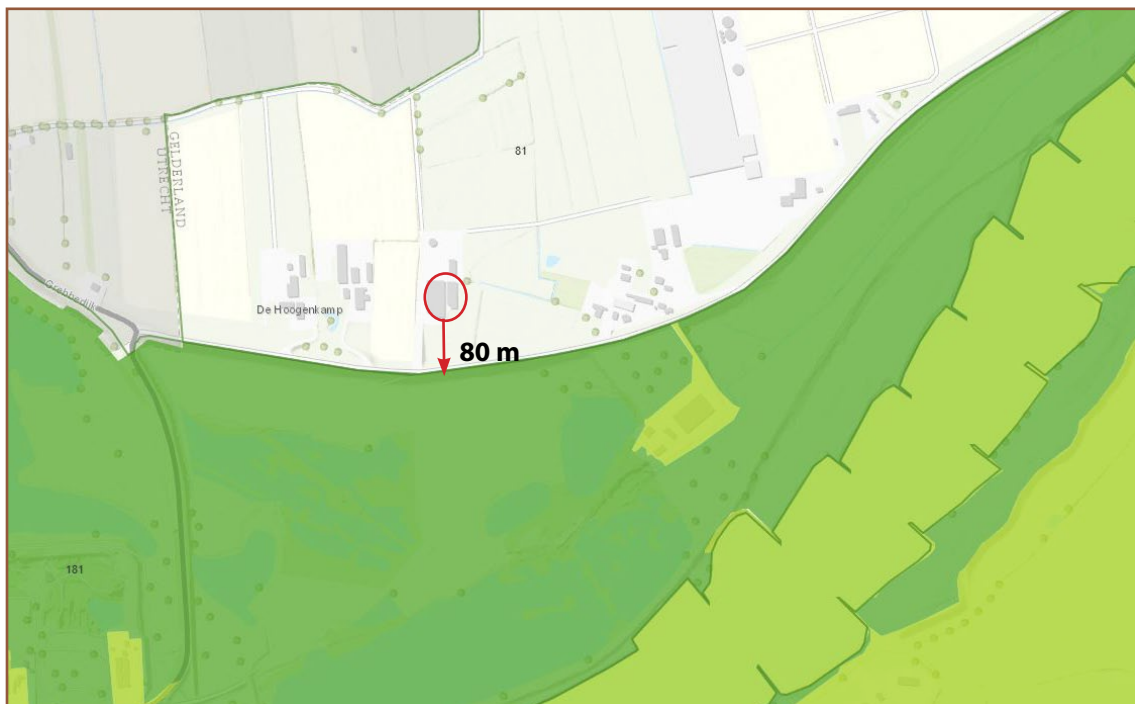
GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

Het plangebied ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN) maar is gelegen op ca. 90 m van het dichtbijzonde GNN-gebied, deelgebied 'Uiterwaarden Neder-Rijn Doorwerth - Rhenen'. Doordat de voorgenomen activiteiten zich beperken tot de sloop en bouw van een woning verandert de aard van het plangebied niet. De voorgenomen activiteiten beperken zich tot binnen de erf grens en zijn van kleine aard. De activiteiten leiden mogelijk tot een beperkt negatief effect op de kernkwaliteit *'rust, ruimte en donkerte m.u.v. de omgeving van stedelijke gebieden'*. Dit geringe effect zal tijdelijk zijn en treedt alleen op tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden. Daarnaast is de omgeving gewend aan geluid en trilling door de inzet van groot materieel voor de agrarische bedrijfsvoering. Gezien het bovenste is het effect door de toename van geluid en trilling verwaarloosbaar. Het wordt niet verwacht dat de voorgenomen activiteiten van invloed zijn op de kernkwaliteiten van het GNN, deelgebied 'Uiterwaarden Neder-Rijn Doorwerth - Rhenen'. Het plangebied is niet gelegen in de Groen Ontwikkelingszone (GO), hierdoor is geen landschapsinrichtingsplan vereist voor de voorgenomen activiteiten. Daarnaast treedt er geen bestemmingsplanwijziging op en blijft de functie behouden.

4.2 Natura 2000

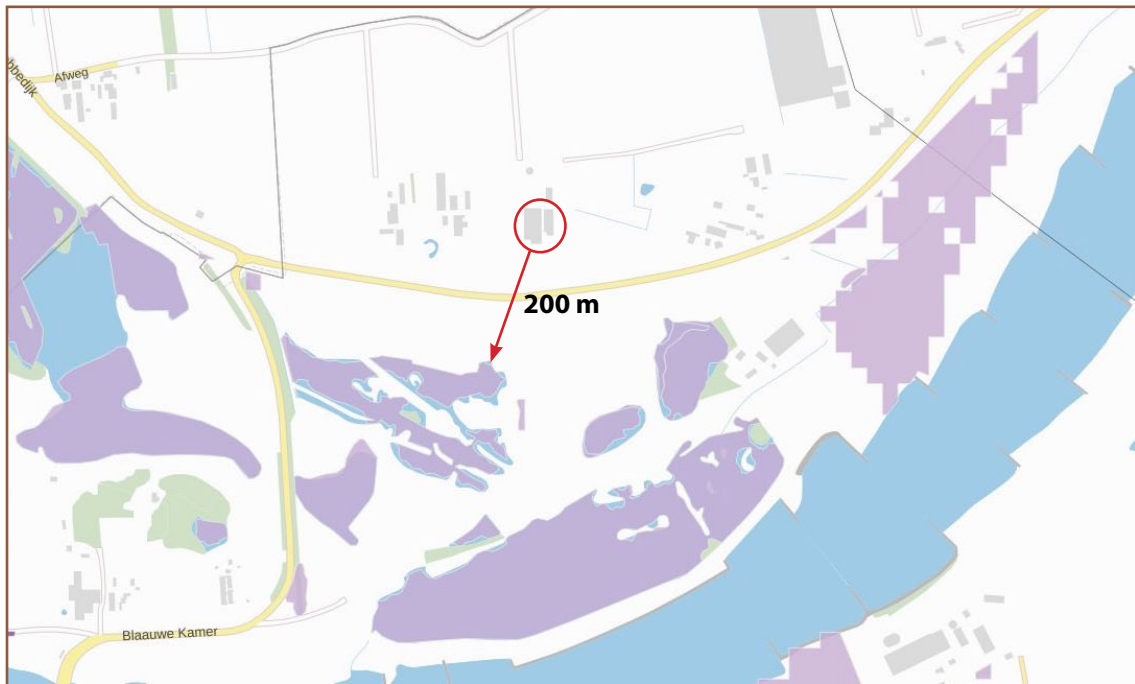
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, 'Rijntakken', ligt op ongeveer 80 meter in zuidelijke richting. Gezien de aard en schaal van het project, tussenliggende dijk en het ontbreken van verbinding met het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn directe negatieve effecten op aangewezen doelsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden uitgesloten. Bij de sloop- en bouwwerkzaamheden wordt groot materieel ingezet die stikstof uitstoten en leiden tot een toename van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. De toename in stikstofuitstoot doet zich alleen tijdelijk voor tijdens de werkzaamheden. In de toekomst zal de stikstofuitstoot lager zijn door de bouw van een duurzame woning zonder gasaansluiting. Stikstofgevoelige habitattypen liggen op circa 200 meter van het plangebied. Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet voldoet. Sindsdien is iedere toename van stikstof op gevoelige habitattypen vergunningplichtig. Het is noodzakelijk om een stikstofberekening met de online-rekentool AERIUS Calculator uit te voeren. Deze rekentool rekent uit of de toename van stikstofdepositie tijdens de werkzaamheden leiden tot een overschrijding van stikstofdepositie van $> 0,005$ mol/hectare/jaar op Natura 2000-gebieden en dus een vergunning noodzakelijk is.

Afb. 4.1: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van GNN (groen) en GO (lichtgroen). Het plangebied ligt op 80 meter afstand van het GNN. Negatieve effecten worden niet verwacht doordat de aard van het plangebied niet verandert en de ingrepen beperkt zijn. Bron: Provincie Gelderland

Afb. 4.2: De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Dichtbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op 80 meter afstand van het plangebied. Gezien de aard en het ontbreken van verbinding en tussenliggende dijk tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied worden directe negatieve effecten niet verwacht. Bron: Provincie Gelderland.

Afb. 4.2: De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige habitattypen. In lichtpaars zijn stikstofgevoelige habitattypen weergegeven. Dichtsbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen liggen op 200 meter afstand. Door de werkzaamheden is er mogelijk sprake van een toename van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen. Een Aerius-berekening kan duidelijk maken of er sprake is van een overschrijding van de maximale stikstofdepositie en daarmee vergunningplicht. Bron: Aerius Calculator, <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>

5.1 Overzicht van de bevindingen

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	nee	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	nee	geen	geen
Vleermuizen - vliegroutes	nee	geen	geen
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	nee	geen	zie 5.2
Vleermuizen - lichtverstoring	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Overige beschermde zoogdieren	nee	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	mogelijk	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	nee	geen	geen
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Amfibieën - vrijgestelde soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	nee	geen	geen
Gebiedsbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - doelsoorten/habitattypen	nee	geen	geen
Natura2000 - stikstof	n.v.t	mogelijk	zie 5.2
GNN en GO	nee	geen	geen

5.2 Conclusies en aanbevelingen

5.2.1 Soortenbescherming

Vleermuizen

- Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen ontbreken in de woning door het ontbreken van kieren, spleten en openingen waardoor vleermuizen de woning kunnen bereiken. Het wordt niet verwacht dat vleermuizen de bebouwing gebruiken als vaste rust- en verblijfplaatsen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.
- Tijdens de werkzaamheden en na de ontwikkelingen kan enige mate van verstoring voorkomen door het gebruik van verlichting. De kans op verstoring van het foerageergebied treedt alleen op in de schemering en nachtelijke uren. Is het werken in de avond- en vroege morgenuren onvermijdelijk, dan zijn maatregelen met betrekking tot verlichting vereist. Dit kan door het gebruik van amberkleurige verlichting en afschermdende armaturen en het beperken van de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter. In de periode december -maart zijn vleermuizen niet actief en zijn deze maatregelen niet nodig.

Broedvogels

- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels zoals zanglijster, winterkoning, roodborst, witte kwikstaart, zwarte roodstaart en merel mogelijk op het terrein. Door sloopwerkzaamheden en bouwwerkzaamheden kunnen tijdens het broedseizoen leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogel. Broedgevallen kunnen zich in de opgaande begroeiing (bomen, struiken) voordoen.

- Het is van belang om mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of tijdig preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Mogelijke maatregelen zijn het sterk terugsnoeien van opgaande beplanting en ruigtes. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode 15 maart tot 15 juli gehanteerd omdat de kans op broedgevallen van veel soorten dan groot is, maar het kan afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden ook korter of langer duren. Bepalend is de vraag of er sprake is van een broedgeval; zolang het nest bezet is, geldt dat het betreffende nest niet mag worden verstoord. Ontheffing is niet mogelijk.

Overige soorten

- Nader onderzoek naar overige beschermde soorten is niet aan de orde. Houdt wel rekening met de algemene zorgplicht die geldt voor alle dieren, beschermd of niet.

Calamiteiten

- De quickscan geeft geen garantie wat betreft toekomstige vestiging van beschermde soorten. Worden er tijdens de werkzaamheden onverwacht toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op met een erkend ecologisch deskundige. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

5.2.2 Gebiedsbescherming

- Gezien de afstand en het ontbreken van verbindingen tussen het Natura2000-gebied, het NNN en de ZONW worden negatieve effecten niet verwacht. Een 'nee, tenzij'-toets is daarom niet aan de orde.
- De ontwikkelingen leiden mogelijk tot een toename van stikstofdepositie. Een toename van stikstofdepositie doet zich alleen tijdelijk voor tijdens de werkzaamheden. De sloop- en bouwwerkzaamheden leiden mogelijk tot een toename van stikstofdepositie > 0,005 mol/hectare/jaar op Natura 2000-gebieden. Voer een berekening uit in AERIUS Calculator (versie september 2019) om de toename van stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase en gebruiksfase te berekenen. Wanneer er een toename van stikstofuitstoot aanwezig is dient een vergunning te worden aangevraagd.

6

WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied, zoals een toename van stikstofemissie en -depositie met mogelijke gevolgen voor stikstofgevoelige habitat-typen. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk (GNN)** en de **Groen Ontwikkelingszone (GO)** komt voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincies. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Binnen de zone ondernemen met natuur en water is ruimte voor ontwikkeling maar dient hierbij een aantoonbare bijdrage te worden geleverd aan de ontwikkelingsdoelen. In het **GNN** is sprake van een natuurbestemming. Binnen het **GNN** zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. Binnen de **GO** zijn ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk indien een bijdrage wordt geleverd aan de natuur en doelstellingen van het gebied. De begrenzing en doelstellingen van **GNN** en **GO** worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.